

Vastuuhenkilö:
Hyväksyjä: Ylii. Alatalo Elina
Päivitetty: 29.7.2020
Hyväksytty: 20.8.2018

SYYYHY

Syyhyn aiheuttaja on läpimitaltaan 0,4mm pituinen syyhypunkki. Syyhypunkkinaaras kaivaa ihon pintaan 2-15mm pitkän käytävän, johon se munii. Kehitys munasta sukukypsäksi syyhypunkiksi kestää noin kaksi viikkoa.

TARTUNTA

Syyhy tarttuu ihokontaktissa. Erityisesti sängyn lämmössä punkit ryömivät ihmisestä toiseen. Tartunta esimerkiksi vuodevaatteiden välityksellä on harvinainen. Lapset voivat tartuttaa toisiaan leikkiessään.

OIREET

Punkkien määrän lisääntyä riittävästi ilmaantuvat oireet, jotka aiheutuvat punkeille ja niiden eritteille herkistymisestä. Syyhy voi tarttua jo ennen oireiden ilmenemistä. Ensioireena on yleensä voimakas yöllinen kutina tai punoittavat näpyt iholla, oireilu alkaa 2-4 viikon kuluttua tartunnasta. Raapimisjälkiä esiintyy yleensä sormien välissä, ranteissa, rinnassa ja intiimialueilla. Ärtynyt iho liittyy usein tartuntaan. Tarkasteltaessa aluetta lähemmin, havaitaan käytäviä ja pieniä rakkuloita. Käytävät ovat 2-15mm pitkiä ja 0,5mm leveitä. Ne näkyvät parhaiten sormien välissä, miesten sukupuolielimissä sekä pienillä lapsilla myös kämmenten ja jalkapohjien ihosta. Joskus syyhyä on hyvin vaikea todeta.

HOITO

Alle 2-vuotiaita lapsia ja vanhuksia saa hoitaa vain lääkärin määräyksestä. Haittavaikutuksena saattaa esiintyä ihon ärtymistä ja kutinaa. Ärtyneen ihon rauhoittamiseksi hoitoa voidaan jatkaa permetriinikäsittelyn jälkeen esimerkiksi hydrokortisonia ja klooriheksidiiniä sisältävällä voiteella. Ohje syyhyn paikallishoidosta (NIX) sekä vaatteiden ja vuodevaatteiden käsittelystä. Hoito on parasta antaa yötä vasten. HUOM! NIX- voidetta voi käyttää myös raskauden aikana.

- Ihon tulee olla puhdas ja kuiva ennen lääkevoiteen sivelyä.
- Voide sivellään hiuspohjaan ja koko keholle kämmenet ja jalkapohjat mukaan lukien, mutta ei limakalvoille eikä kasvoille. Erityisen huolellisesti voidellaan sormien ja varpaiden välit, taipheet, kainalot, ulkoiset sukupuolielimet ja haarat. Kynnet leikataan ja lääke voidellaan niiden alle esim. pehmeällä hammasharjalla.
- Kädet suojataan tarvittaessa puuvillakäsineillä hoidon ajaksi.
- Hoidon aikana voideltuja alueita ei saa pestä. Jos pesu on välttämätön, pestyt kohdat voidellaan uudelleen.
- Aineen annetaan vaikuttaa lääkkeen pakkausohjeessa mainitun ajan, esim. NIX vähintään 12 tuntia ja enintään 15 tuntia.

Vastuuhenkilö:
Hyväksyjä: Ylii. Alatalo Elina
Päivitetty: 29.7.2020
Hyväksytty: 20.8.2018

- Voide pestään pois määräajan jälkeen vedellä ja saippualla.
- Kaikki vaatteet ja vuodevaatteet vaihdetaan pesun jälkeen.

Kotioissa käyttövaatteet pestään 60 asteen pesuohjelmassa. Jos tämä ei ole mahdollista, vaatteita tuuletetaan parvekkeella viikon ajan, yli 20 asteen pakkasella riittää yksi vuorokausi.

Vaatteet voidaan myös pakastaa vuorokauden ajaksi muovipussiin pakattuina. Jos eivät pesu, tuuletus tai pakastaminen onnistu, vaatteet laitetaan muovisäkkiin viikon ajaksi.

Vuoteen puhtaudesta huolehditaan pesun jälkeen: patja imuroidaan, peittoa ja tyynyjä tuuletetaan useamman tunnin ajan tai ne imuroidaan hyvin sekä vaihdetaan puhtaat lakanat.